

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pfeitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólítások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 ft.
Félévre ——— 6 :
Negyedévre ——— 3 :
Egy óra ——— 1 :
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés
irodáiban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

A tavasz betegségei.

Nagybecskerek, április 2.

Ellentmondásnak látszik, hogy ez a sokat megénekelt tavasz betegségeket is hoz magával — pedig az orvosi tapasztalatok sok százados megfigyelései ezt kétség kívül bebizonyították.

A régi bajban szenvedő ember érzékeny idegrendszere minden változást megérez és kellemetlen, sokszor káros reakcióval felel a változásokra, még oly esetekben is, midőn a változás egészben véve a régivel jobb állapotot hoz létre.

Igy a tavasz szellője ezer kínos fájdalmat okoz a kronikus izomcsúszban szenvedő embereknek. Megrontja étvágyát az amugy is gyomorfájásoknak, bágyadtabbá teszi a régebbi idő óta fáradt embert, és mind a hatásokat addig juttatja érvényre, míg a kronikus betegek ismét meg nem szokták az új évszakot.

Sokkal bámulatosabb azon hatás, a mit a tavasz az emberek kedélyére gyakorol.

Az ifjabbak rendszeren vigabbak, élénkebbek lesznek, nagyobb bennük a tettvágy, a munkakedv, több a vállalkozó szellem. Az idősebbek ellenben legtöbbször álmosakká, nehézkessé, sokszor deprimáltakká lesznek.

De fordítva is nagyon gyakran észlelhetők a jelenségek és ne is csodálkozzunk azon, ha egy-egy vigan bálozott legény vagy hajadon, az ki csupa pezsgő élet volt a télen, csupa könnyüvérség és jókedv egész lényegében — szinte buskomor, tépelődő, elégedetlen lesz a tavasz beálltakor ezer képzelt betegséggel jár orvosához kifogyhatlan panaszokkal.

Tény az, hogy különösen a városi népség, ez a természetességéből sokat vesztett műember kedélye szenved az évszak változásokor!

Ha százféle jelenséget csoportosítunk, úgy azt látjuk, hogy egészben mindenütt az idegrendszernek egy olyanféle állapota áll elő, melyet a bor alkoholi hatásához hasonlíthatunk leginkább.

Mintegy „megittasodik“ a jó, friss, gazdag élényű levegőtől a kedély — és épen úgy, mint a bor — az alkohol hatásánál, itt is vagy felélénkül vagy pedig buskomor hangulatok következnek be a szerint, a minők az egyén hajlamai.

Előbb csendes adófizető polgárok házs rtois, veszekedő természetűekké lesznek, a jámbor bölcsészhallgató párbajozó krakéllerré lesz, a bouvivant elégiákon törő fejét és a legrealisabb gyapjukereskedő ideális szerelmi érzelmekre téved!

A felújuló, a megszülető szerelmekkel azután nőnek a párbajok számai is, de egyúttal a csalódottak és reménytelenek nem egészen új keletű alakjai is megszaporodnak.

Feltűnő, hogy a tavasztól megittasodott emberek kedélye inkább a pessimizmusra hajló, mint a jobb, a vigabb fel fogásra!

Ezer és ezer számra támadnak tavasz kezdetén a „setétlá ók“ és ezer számra az öngyilkosságok.

Megdöbentő azon tény, hogy több mint másfél század megfigyeléseiből bizossággal tudunk jósból most már a tavasz kezdetének ezen szomorú társadalmi hatására. Szinte aggódva figyeljük a kisebb-nagyobb bánattal, csalódással, küzdelmekkel terhes embereket, ha muló félben a tél, mert félünk, hogy a tavasz első nap sugarai gyászos fordulatot hoznak sorukra.

Nem elemezzük e tényeket lélektanilag, hanem hozzájuk fűzzük azon megjegyzéseinket, hogy az akaratere, szilárd jellemű emberekben nem okoz a kedélyingadozás annyi kárt és hogy egyetlen biztos óvszere

a kedély tavaszi betegségeinek: a rendszeres, nem tulterhelő munka!

A kinek akarata, vagy helyzete munkát adott, a kit az ég kötelességeivel bőven megáldott és hozzá kedvet, erőt az elviselésre, azok könnyebben türik a kedélyhullámzásokat.

Mindenesetre pedig helyén valónak tartjuk e sorok közlését most tavaszban, mert kétségtelen, hogy ha ismerik a tényeket az emberek, úgy kevésbé engedik át magukat a változás hatásainak.

HIREK.

Tájékoztató.

Április 13. Pancsova-kubini Arm. társulat ülése.

Április 20. Torontálmezei közig. biz. ülése.

Április 21. Rendkívüli megyei közigyűlés.

A görögül naponta reggeltől 5 órától nyitva van; azok részére kedden és pénteken délután.

A Ganz-gyár építési irodája az Uri-utczán, a Schauer házában van.

— Nagycsütörtök. A legsomorubb hét első lemondásteljes napja, a nagycsütörtök ünnepe, a szokásos szertartások mellett folyt le ma. A reggeli misében bucsut mondtak a harangok, — ércnyelveiket szombatig nem fogjuk hallani — és elnémult az orgona hatalmas hangja, helyét adva a lamentatio énekeknek. — A nagyhét egyébként meglehetősen megváltoztatta a város tekintetét. Dacára annak, hogy az utcák a széles időjárás miatt sokat vesztettek lélekességéből, a hétköznapi profán publikum helyett ünnepi ruhás közönség tolong a templom körül. Mig a mult héten verőfényes szép tavaszi napokban volt részünk, most hideg éjszakai szél csapja meg a járó-kelőt. A „zöld“ ugyan meglehetősen „fakó“ még s a virulás színét odakünn legföljebb a zöldre festett tilalom-fák képesik. A nagy csütörtökön, annak dacára, hogy több gondosan szerkesztett magyar lap zöldnek nevesi, nem vettük észre, hogy valami különös rokonszenvet tanúsított volna eszín iránt. Az illető lapok azonban a tavasz iránti tiszteletből meglehetősen

A „TORONTÁL“ TÁRCZÁJA.

A majom.

Daudet Alfonz-tól.

Szombat van, ma fizetik a hetibért. Egy hét végén estefelé szinte előre érzik az ember a vasárnapot. Zsibong az egész külváros; kocsmajátók előtt hivogató kiáltás, lármá, tolongás támad. E tovaohmpölygő munkásraj közt a mint a széles utat elborítja, egy kicsiny asszonyi alak siet ellenkező irányban fel a szűk utcáknak. Vékony kendőbe burkolódzott, kicsiny elvénult képét nagy kalap fogja körül s a mint előre néz, egész alakja olyan boldogtalan, megriadt, olyan aggódó.

Hová megy? Mit keres?

Sistő léptein, meredt tekintetén, mely még feltűnőbbé teszi, milyen sebbel lobbalt tövten előre, mindenem meglátszik, hogy fejében egy kérdést hánytorgat:

— Nem jövök e későn?

Szembejövők csufolódnak vele. Mindenik munkás ismeri, ők adták neki a csufnevet.

— Nini a majom. Valentin majma! Megy az uráért. Prrr, majom, ksz, ksz!

Ingerlik a szegény teremtet, de az nem hederít rá, csak megy előre libegve, mert a sánczokhoz vivő utca meredeken kapaszkodik felfelé.

Végre odaért. Künt van a külváros végén, a széles boulevard sarkán. Egy nagy gyár áll ott. — Epen kapuit csukják, a lefutó utcásarokba bocsátott gőz fűtyöl, sziszeg, mintha a vesztog

álló lokomotívól jönne. A magas kéményekből még száll ki némi füst s az elhagyott épületekre fekkdt, meleg levegő olyan, mint az elhagyott munkának forró lehellete. Minden első-tétült már, csak egy földszinti rácsos ablak mögött pisálkol még valami kis világosság: a pénzár lámpása. S ez is abban a perczen elszik ki, mikor az asszony odaért. — Hát csak ugyan későn jött! vége a bérfizetésnek. Mit csináljon most? Hol keresse urát, hol vegye el tőle a heti keresményt? Hogyan akadályozhatja meg, hogy el ne igya? — Otthon kell a pénz, a gyermekeknek nincs harisnyájuk, a pék sincs kifizetve. Nem bírja tovább. Kimerülten roskad le az egyik sarokkőre s merőn néz a sötétedő éjszakába.

A külvárosi kocsmá rendre csupa fény, csupa zaj. A hallgatag gyárnak minden élete átömlött e lebujoiba. Az ablakon át, melyek fakult üvegben belül mesterséges festésű üvegek állanak sorjában: méregzöld abszinth, vörös au golkeserü, chartreusi aranyvis, — kiabálás, ének, pohársörgés hallatszik az utcára; közbe a pénz vékony pendülése, a mint a munkától fekete kesek odaverték a fizető asztal márványlapjára. Osszefonnt karokkal, az asztalhoz támaszkodva, tompultán, fáradságtól kimerülten álldegálnak ott a szerencsétlenek s a fullasztó melegben felejtik, hogy otthon nincs tüzelőjük, hogy feleségük, gyermekeik vaczognak, dideregaek.

Az elhagyott utcának egyetlen ablaka előtt, mely alacsony helyéről világít ki a sötétbe, félénken suhan egy árny fel s alá.

Keresd, keresd, szegény majom!

Jár, bandukol egy pálinkásboltól a másikig, lele-kuporodik, kendője csücskével kerek

ha már a nagycsütörtököt elkeresztelték zöldcsütörtöknek, terjeszték ki ebbeli kegyöket a nagypéntekre is. A mi magukat az ünnepek illeti, a harangok tudvalevőleg ma utaztak Rómába; velök ment hihetleg az ismeretes nagy harang is, s így az adósságok fizetése egyelőre fel van függesztve. A kereplők szavára azonban a templomok zsufolásig megtelnek, s minthogy régi tapasztalás, hogy a kereplők e három napon több embert képesek összehozni az isten házába, mint a harangok egész év alatt: ebből némi elhamarkodottsággal arra lehet következtetni, hogy az egyház a harangok szerepét egykor egészen a kereplőkre fogja ruházni. — Cichy Fridolin római hitszónok ma isteni tisztelet után kiosztotta a hívők közt a pápa áldását.

— A husvétli istentiszteletek sorrendje a helybeli evang. egyházban a következő: nagy pénteken d. e. fél 9 kor magyar passziók, d. u. 4-kor a temető kápolnában szent beszéd. Vasárnap d. e. 8 kor tót, fél 11 kor német istentisztelet. Hétfőn d. e. 10 kor magyar szent beszéd, konfirmáció és urvacóra.

— A szegények menedékháza. A millennium emlékére leteleendő városi szegények menedékházára nem várt évi hozzájárulást biztosított Nagy Kikinda városi humanus közönsége. Évi hozzájárulásként eddig 1864 ft 80 krt jegyezték az aláírók. Oly szép megnyilatkozása ez a humanus adozatkésztségnek a város lakossága részéről, hogy külön kommentálásra nem szorul. A gyűjtések még folyamatban vannak, úgy hogy a fenti összeg valószínűleg felszaporodik 2000 ft-ra, a miből aztán legalább is, 50 ft-ra számítva egy szegénynek évi eltartási költségét, 40 segélyre és eltartásra szorult nyomorultnak lehet megélhetést biztosítani.

— Műkedvelői előadás. A szegények és szűkölködők nyomorán segíteni dicseretes celekvés volt mindenkoron s azért első sorban mi is az őszinte elismerés hangján emlékezünk meg azokról, kik létrehozták a tegnapi előadást, melynek tiszta jövedelme a tűzkárosultaknak jut. A nagybecskereki közönség szívesen nyitotta meg érszényét s a színház zsufolásig telt meg előkelő közönséggel, egyszóval fényes anyagi és erkölcsi eredményről számolhatunk be. Az estélyt megnyitotta a „Báلكirálynő“ cz. vígjáték, melyben Hahnel Arankán és B. Ács Imán kívül, kiket a közönség a most befejezett színi idényből ismer és kedvel, Reiter Oszkár, Daniel Ferencz, Boróczy Dezső, Kellner Emil, Benkovich Mihály, Bakalovich Plató és Steinbach Béla urak jeleskedtek. Ezt követte „Egy csésze tea“, egy szellemes blüette, melynek pointjeit Hahnel Aranka k. a, Daniel Ferencz, Boróczy Dezső és Bakalovich Plató urak pompás játékkal teljesen érvényre emelték. A közönség kitűnően mulatott és sokat tapsolt úgy a hölgyeknek, kik szíveségből működtek közre, mint a derék műkedvelőknek.

adott nekik egy derekajlat, a leányé is hajlandó volt ennyi bőkezűségre s mert a kicsikét egyes műtermekben igen kedvelték, hol modellt űlt, a festő urak egymás közt pénzt gyűjtöttek számára s a házasság megtörtént.

Menyasszonyi ruhát egyik jó barátja kölcsönzött, fatyolt egy női fodrásztól vettek bérbe s egy szép napon megindultak gyalog, végig az utcákon, hogy összedassák magukat. A templomban előbb egy halottas misét kellett végig várnok, a polgármesteri hivatalban újra várniok kellett, mert a gazdagabbaké volt az elsőség. Aztán az ura elvezette az otthonukba, kint a külváros egy téglával kirakott, szomorú szobájába. Ennek az ajtaja utolsó volt egy hosszú folyosón, hova a többi szobákból larma, veszekedés hangzott, meg piszok telut ki. Bizony a látvány igen alkalmas volt arra, hogy rögtön elvegye a kedvét a páros élettől!

Boldogságuk sem tartott sokáig. Ura, ki kénytelen volt korhelyek közt dolgozni, ismét neki adta magát az ivásnak s ő tudta, hogy hiába beszél le róla; látta a többi asszony kisirt szeméit, azok sem mentek a munkával semmire. Mialatt Valentin valahol bor mellett üdöngött, maga belátogatott a szomszédokhoz s ott ringatta karján gyermekét, tompultán, elbutulva végtelen panaszkodás között. Így csunyult el lassankint, így nevezték el a műhelyekben majomnak.

Még mindig ott tipeg az ablak előtt, hallatszik csoszogó lépése, a mint a piszkos, nyirkos kövezen jár fel s alá. Tompán, telimellből köhög, mert az est nedves, esős, hideg. Meddig, meddig tűr még? Kétszer háromszor már a kesét is rátette a kilincsre, de nem mert

— Mert nem tudott felejteni. Valkányon a napokban Kleics Verona fiatal román nőt Csourcsija Pavel szerelmeféltésből megöltte. Csourcsija nyolcz évig élt együtt Kleics Verzával, nem régiben azonban visszatért törvényes nejéhez, de úgy látszik nem tudta elfelejteni régi szerelmét, mert a minap este megköcsöztatta az ablakát azzal, hogy beszélni akar vele. Mikor a fiatal nő kinyitotta az ablakot, egy pisztolyból kétszer rálőtt. A súlyosan megsebesült nőt más nap reggel vérében találják föl. Csourcsija a csendőrségnél azt adta elő, hogy véres tettét azért követte el, mert nem tudott felejteni.

— Ellopott lokomotív. Bizonyára a tolvajvilágban is szenzációt fog kelteni az a hír, hogy immár a gőzmozdonyok is akadt tolvaja. Mert loptak már Wertheim-kasszát, menyasszonyt, posztkiszlit, érdemrendet, szindarabot, operett muzsikát, elsőszülötte, hűségét, ártatlanságot és még sok más egyebet, hanem két dolgot nem loptak még el: anyózt és lokomotívot. Mert furcsa is az, hogy a tolvaj ur csak úgy felpattanjon a gőzmozdony hátára, mintha daruszörű paripa volna s ill a berek, elvágta son a sícuton. Tegnap pedig csakugyan elvitte Assael Jakab aradi gépiakatos műhelyéből egy gőzmozdonyt, még pedig a rendőrségnél tett feljelentése szerint valószínűleg valamelyik alkalmasítottja zsebre dugta a lokomotívot. Mivelhogy csak amolyan pirinkó gőzmozdony volt, melyet Assael a millenniumi kiállításra készített, még pedig saját találmányu szivattyú-szerkezettel. A lokomotív becületes megtalálójának jutalmat ígér a kétségbeesett feltaláló, a ki ha vissza nem kapja a gőzmozdonyát, a kiállítás megnyitásaig nem tud már másikat csinálni.

— Néhány szó a városi fasorok ápolásáról. Vettük a következő sorokat: Elődeink bölcs előlátása folytán városunk szebb utcáit fakkal vannak beültetve. Az utódok azonban a meglévő fák ápolásával és új fák ültetésével édes keveset törődnek. Ha azt a vandalizmust látjuk, melylyel a fákat kezelik, fellázad jobb érzésünk. Nem akarom itt a mult évi szeptemberben, a még teljes levélidőben álló fáknak a villamos világítás vezetékéi miatt történt megcsönkítését szóba hozni, mert azt a lázas sietség, melylyel a villamos világítás berendezésén dolgoztak, némileg indokolta tette. Csak némileg — mondom — mert most 6 hónap után sincs még villamvilágításunk, és így nagyon ráérték volna a fákat akkor levágni, midőn a nedvkeresésük megszűnt. E sorok czélja az illetékes körök és főleg a kertészeti bizottság figyelmét azon vandalizmusra felhívni, melylyel a városi fasorokat szakszerűen (?) kezelik. A fiatal fákat nem nyiesik, pedig ezek szorulnak rá leginkább arra, hogy koronájuk kitisztassák. No arról, hogy töveik körül a földet megkapalják, szó sincsen. Ha azonban az ágak már karvastagságuk, midőn a levágott ágak már jó tűzre való adnak, akkor azután neki áll 3-4 szűrős és bocskoros kertész (?), kik

benyitni. Egy gondolat végre bátorságot önt belé: hisz a gyermekeknek nincs otthon mit enniök! — Belép.

Alig hogy átlépte a küszöböt, hangos rekedt röhögés fogadja s megáll, mintha lába legyökerezett volna.

— Valentin, itt a majmod!

Csakugyan nagyon csunya szegény. Rongyai át vannak ázva, arca sárga a hosszas hiábavaló várakozástól, kimerültségtől.

— Valentin, itt a majmod!

— Részketve, riadtan áll a szegény egy helyben. Az ura dühösen szólik föl helyéről. Micsoda? Még ide mer jönni, még nevetségessé mer tenni a pajtások előtt?

— Na megállj, majd megtanítlak . . .!

Főlemelt ököllel rohant neki s a szerencsétlen gunyos kaczagás követi, mikor visszairamodik az utcára. Mögötte fut az ura s néhány ugrással ép az utcasarkon utóleri. Körül minden sötét, egy lélek sincs közelében. Jaj neked most, szegény majom.

De nem. Ha a párisi munkás nincs kompaniában, nem embertelen többé. Négyesembőzt az asszony nyál meppuhul, elhallgat, szinte alázatossá lesz. Karanfogva térnek haza s az a hang, mely korholva panaszosan, sirástól rekedten kihangzik messze az éjszakába, a hang: az asszonyé!

A majom bosszút is tud állni!

kertészeti tudományukat, a kecskelábra tett tűzifa vágásával szereztek, és megcsönkítják a fákat úgy, hogy 4-5 évig sanylik. Azt, hogy a szakszerű metszés és tisztítás a fáknak szükséges, sőt ha már bizonyos kort értek el alapos metszésük életszükséglet, mert ezáltal a fák szinte megifjúdodnak, — ezt minden a kertészethez konyitó ember tudja, — de az ily vénülő fákat sem szabad lebontolni, úgy amint azt nálunk teszik, mert az olyan műveletet, midőn a fa koronáját is levágják, mint azt a váraljai- és melenczei-utcában tették, metszésnek nevezni nem lehet. De különben is városunkban a fák még nem öregek, ezeket csak tisztogatni kell, megcsönkítani még nem szükséges, legkevésbé azonban oly mérvben, mint nálunk teszik. Tudunkkal van a képviselőtestület kebeléből alakított kertészeti bizottság. Ily fontos ügyben csak meg kellene azt hallgatni, mert majd egyszerre eszébe jut a városi kertészethez, hogy a fákat tövig lefűrészelteti, hogy alulról erőteljesebben hajtsanak.

— Halálos köpölyözés. Topolyáról írják, hogy ott György Janos községi képviselőt és a környék egyik leggazdagabb földbirtokosát egy tapasztalatlan helyi borbély oly erősen megköpölyözte, hogy a roppant vérveszteség következtében elájult s a földre rogyott. Mire az orvosok segítségére érkeztek, a meg aig negyvenöt éves földbirtokos halott volt. A szabadkai királyi törvényesek a holttestet hivatalosan fölbontatta és a vetkes borbély ellen, akinek a köpölyözésre semmi engedélye nincs, megindította a fenytő vizsgálatot.

— Közönetnyilvánítás. A nagybecskereki népbana igazgatóságának 10 ftos adományáért ez uton mond köszönetet az izr. nőegylet elnöksége.

— A párisi jósnő. Párisban az utolsó hetekben sokat beszéltek egy polgárlányról, aki környezetét és idegeneket is a legnagyobb bámulatba ejtette jóstehetségével. A különös dologról — mint egy távirat jelenti — ma végre közelebbi adatok kerültek nyilvánosságra. Coueudon ügyvéd 22 éves leánya, a ki azelőtt teljesen normális, egészséges nő volt, mult év augusztus havában hirtelen kataléptikus álomba merült, a mely három óra hosszáig tartott. A mikor felébredt, kijelentette, hogy Gábriel arkangyal jelent meg előtte, a ki tudtára adta, hogy ezental az ő ajkán fog megszólalni. Azóta egyre jóslogat, miközben szeméit behunyja. A hangja ilyenkor férfias. Ha felébred, semmire sem emlékezik. Leginkább az ég büntetéséről jóslgat, a mely Franciaországot érni fogja; beszél háborúról s több effélééről. Hogy a kérdések bizalmát megnyerje, a multat leplezi le oly meglepő módon, hogy a kételkedőket borzongás fogja el. A látogatók egymást váltják fel s mind bámulattal távoznak. Ma már a párisi újságok is megerősítik a hirt. Eleintén azt hittek, hogy reakzionárius manőverről van szó, de ezt a gyanút az gyöngiti meg, hogy a leány szülei gazdagok és általános tiszteletnek örvendenek.

— Darabáru forgalom. A magy. kir. államvasutak igazgatóságának értesítése szerint az arad-szolnoki vonalon fekvő „Pusata-Tenyő“ állomás, mely jelenleg csak a személy-, podgyász-, gyors- és kocsirakományi-teheráru forgalomra van berendezve, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter rendeletéből f. é. április hó 15 én a teher- és darabáru-forgalomra is megnyitatták. Az ezen állomáson fel vagy leadásra kerülő darabáruk után a szállítási díj kiszámítása a magy. kir. államvasutak vonalait, valamint a pusztatényő kun-szentmártoni h. é. vasutat illetőleg az ezen vonalokon érvényes helyi árudij-szabásban (II. rész.) a díjszámítás tekintetében megállapított általános határozmányok mérvadása szerint eszközöztetik.

— Életmentés a Vaskapunál. Orsovánál a Vaskapu csatornában tegnap megható jelenet játszódott le. A csatorna egyik partja mentén ugyanis egy amerikai kőfurohajó dolgozott. A hajó fedélzetén több munkás volt elfoglalva, a kik közül a kalocsai illetőségű Mratovics Belát egy magas víz hullám lesodort és magával ragadott a Dunába. A szerencsétlen képtelen volt az árral megküzdeni és majd a víz alá, majd ismét a vízszinre bukott. Ezt észrevette két hajós és utána evezett. A derék emberek még elég jókor érték el a már-már elgyengült munkást, a kit ekként megmentettek a biztos haláltól. A jelenetet nagy néptömeg nézte végig, a mely meleg ovációkban részesítette a merész hajósokat.

— Rövid hírek. Katholikus gimnázium Debreczenben. Debreczen szab. kir. város jog- és pénzügyi bizottsága ma tartott ülésében elhatározta, hogy a közgyűlésnek pártól függetlenül terjeszti elő a katolikus gimnázium fejlesztésére kért százezer forintnyi segély megadását. — Hivatalvesztésre ítélt főszolgabíró. A karánsebesi törvényszék ma Szabó Gusztáv bozovicei főszolgabírót, a ki egy parasztot arczai ütött és fegyvertussal megütött, hivatalos hatalommal való visszaélés vátségeben bűnösnek mondta ki és ezért husz forint pénzbírsággal és hivatalvesztéssel sújtotta. — Megrögzött gyilkos. Zakárfaú szepesmegyei községben az apagyilkolás miatt már 15 évi fegyházat szenvedett Marcsinkó János tegnap kedvesét, Kreisel Máriát, kegyetlenül meggyilkolta. A bűnöst a cserdörök már elfogták. — Meghalt a gyóntató székben Mint Grácából jelentik, Leibnitzban P. Plattner Ferdinándot, az ottani kapuczinus kolostor gárdiánját a gyóntató székben szélhűtés érte és rögtön meghalt. — Öngyilkos hadnagy. Pozsonyban tegnap este öngyilkosságot követett el Simonyi Lehel 21. gyalogezredbeli hadnagy. — Debreczenben Zatorszky butorkereskedő házában alapásás közben egy csontvárra akadtak, a mely mintegy 60—70 éve lehet már földben. — Abauj Szántón földásás közben a hunok kora előtti időkből való urnákra akadtak a szőlőkben. Ezeknek kivüli egy 30 cm. átmérőjű lábcsontot és mamutfogakat találtak. — Alsó-Lászlón az erdőben egy emberi holttestre akadtak. A vizsgálat kiderítette, hogy az illető Hensler Antal Pupaívi lakos, a ki a múlt év őszén Kőszegre akart utazni fegyvergyakorlatra. — Kisasszonyorvosok Ausztriában. Az osztrák kultuszminiszter tegnap rendeletet bocsátott ki a nőorvosok külföldi diplomájának honosítása dolgában. A rendelet szerint a külföldi diplomák is honosítandók Ausztriában s így ezentul női orvosok is működhetnek majd a Lajthán tul. — Letartóztatott ezredes. Arcoból táviratozzák, hogy Costa Rosetti nyugalmazott ezredes tegnapelőtt letartóztatották és átadták a bécsi országos törvényszéknek. Az ezredes, mint mondják, egy erkölcs-telen územek miatt megindított nagy perben erősen kompromittálva van. — Jégtáblán hanyatott halászhok. Pétervárról távirják, hogy a Lúwen Sari szigetnek mellett levő tengeröbölben a vihar egy nagy jégtáblát szakított el, melyen 26 halász volt. A jégtáblát az ár Gosland irányában a tengerbe ragadta. A szerencsétlen járt halászhok megmentésére egy gőzös indult el.

Táviratok.

Lábmosás.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hagyományos nagycsütörtöki lábmosást ma végezte 6 felsége Bécsben, Vaszary Kolos hercegprímás pedig a budai Mátyás-templomban. A lábmosás után egy a király, mint a hercegprímás megvendégelte a tizenkét szegény öreget.

Királyi kihallgatás.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A nagyheti szertartások és a husvéti ünnepek miatt 6 felségénél a legközelebbi általános kihallgatás folyó hó 9-ikén csütörtökön lesz a bécsi Hofbugban.

Az özvegy trónörökösnő.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből érkező jelentések szerint Stefánia özvegy trónörökösnő, a husvéti ünnepeket Bécsben tölti, hogy a nagyheti áhitatosságokon és a husvéti ünnepeken résztvegyen. Az ünnepek után az özvegy trónörökösnő a korfui kikötőből Athénbe megy és ezen utazása alkalmával a királynét is meglátogatja.

A kiegyezés.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A kiegyezési tárgyalások az osztrák miniszterekkel, valamint a delegationális előterjesztések iránti tárgyalások szerdán f. hó 8-án veszik kezdetüket. A mint a „Magyar Értesítő”-nek jelentik, ugyan e napon fognak Budapestre érkezni Bedeni gróf osztrák miniszterelnök, Glanz báró kereskedelemügyi miniszter, Bilinski lovag pénzügyminiszter és Ledebur gróf, földmívelésügyi miniszter, valamint Goluchowsky gróf külügyminiszter, Kriegham-

mer báró közös hadügyminiszter és Kállay közös pénzügyminiszter is. Ugy az osztrák, mint a közös miniszterekkel tartandó értekezletek alig vesznek 2—3 napot igénybe, mert a függőben maradt kiegyezési tárgyalások csak néhány kérdés körül forognak, a mi pedig a delegationális előterjesztéseket illeti, ezeknél csak az előterjesztések szövegeinek végleges megállapításáról lesz szó.

A Pulszky-ügy.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselők ügyében kiküldött szakértő-bizottság jelentését, mely, mint tudva van, már beterveztetett Wlassics miniszterhez s mint a „P. É.” értesül, csak akkor terjesztik Balonyi vizsgálóbíró elé, ha már a kultuszminiszter által felkérendő külföldi szakértők is beadták véleményüket. A bizottság jelentésében határozottan ki van tüntetve, hogy az országos képtárban hiány nincs, tehát sikkasztásról szó sem lehet s a baj csupán ott van, hogy Pulszky egyes képeket tulságos drágán fizetett meg. A külföldi szakértők véleményét éppen arra akarják kikérni, hogy ez által is igazolva legyen a bizottság jelentése. Az esetben, ha az orvosi vélemény abban fog nyilvánulni, hogy Pulszky Károly nem szenved agylágyulásban, dr. Nagy Dezső Pulszky ügyvédje kérni fogja az iratok felterjesztését az igazságügyi orvosi tanácshoz. E szerint tehát érdekes jogi esetek fognak előállni az ügyben. Pulszky szabadiábra helyezéséről addig szó sem lehet, a míg az orvosi és a képviselők bizottság jelentéseit Wlassics miniszter át nem adja a vizsgálóbírónak. Pulszky Károlyt ma ismét meglátogatta neje, Márkus Emilia.

Felirat a képviselőház és a főrendiházhoz.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A legutóbbi tencsénmegyei megyebizottsági választások miatt két tencsénmegyei község, Ó-Besztercze és Damasziu száz-száz tagu aláírással feliratot intézett a képviselőházhoz és a főrendiházhoz. A két község felirata választási erőszakosságokról és visszaélésekről szól. A feliratokat a husvéti ünnepek után fogják a képviselőháznak bemutatni.

Lueger nem jön Budapestre.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A „Pol. Ért.” bécsi forrás után a következőket írja: A budapesti sajtóban felmerült az a hír, hogy Lueger a budapesti arisztokrácia egy része meghívta a millennium alkalmából Budapestre. Tény, hogy erről szó volt, az is tény, hogy midőn Luegerhez ez iránt kérdést intéztek, többek előtt kijelentette, hogy szeretne Budapestre jönni s a vigadóban, vagy más alkalmas helyen beszédet mondani a magyarok millenniuma alkalmából. Midőn azonban más oldalról arról is értesítették, hogy Budapestre jövelele tüntetésekre adna alkalmat, egyelőre maga is lemondott szándékáról. Lueger környezetében különben azt beszélik, hogy, ha vezérük nem is jön Budapestre, vagy írásban, vagy előszóval foglalkozni fog a magyarokkal a millennium alkalmából, mert közte és a magyarok közt állítólag félreértések vannak, amelyeket el akar oszlatni. Annak a Bécsben elterjedt hírek, hogy Lueger Budapestre jövelelele fel akarja támasztani halottaiból az antisemitizmust, s hogy a magyarokat a vele való szervezkedésre szólítja fel: semmi komoly alapja nincs, de nem is lehet az előtt, aki a budapesti viszonyokkal ismerős és Lueger urat is bizonyára le fogják beszélni tanácsadói, ha efféle forral magában.

Roskovics Kossuth-képe.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pestmegye tudvalevőleg megfestette Roskovics Ignác festőművészszel közgyűlési terme számára Kossuth Lajos életnagyságu

képét. A kép már elkészült s tegnap tekintette meg Beniczky alispán a vármegyei bizottság több tagjával. A törvényhatósági bizottságnak e hó 13-án tesz jelentést a képről a főispán s ez alkalommal meg fogják állapítani az ünnepléses leleplezés részleteit.

A hármas szövetség.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából jelentik: Egy idő óta egyes külföldi hirlapokban teljesen légből kapott hírek jelentek meg a hármas szövetség küszöbön levő megváltoztatásáról. Többi közt Nigra gróf bécsi olasz nagykövet római utját is ezekkel a hírekkel hozták összefüggésbe. Mindezen üres koholmányokkal szemben jó forrásból biztosítanak, hogy Sermoneta herceg olasz külügyminiszter és Rudini miniszterelnök ujabban szükségét látták ugyan annak, hogy Olaszország több nagykövetével személyesen értekezzenek, azonban e tanácskozások Olaszországnak csupán a czárnak szövetségét nem érintő aktuális ügyeire szorítkoztak, és Nigra gróf utazása kizárólag ezekkel függ össze, amennyiben az ő részvétele is az említett tárgyalásokban felette kívánatos volt.

Lőri bankja.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az öngyilkossá lett Lőri Jenő bankár, mint talán még sokan emlékeznek rá, mielőtt fizetéseket hivatalsan konstatálták, pénztárnoka Krausz Samu ellen följelentést tett, hogy az őt százezer forint erejéig megkárosította. A vizsgálat kiderítette, hogy Krausz tényleg tetemes összeggel károkozta meg gazdáját s az így szerzett pénz egy részét arra használta, hogy egy akkor alapított bankház titkos tulajdonosa lett, másrészt pedig bátyját, Krausz Józsefet látta el annyival, hogy ez fényes ruhakereskedést nyitott. A ma befejezett végtárgyalson Krausz Samu három évi fegyházra, bátyját, Józsefet pedig másfél évi börtövre ítélte a törvényszék.

Az olaszok Afrikában.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából telegrafalják: A Stefani-ügynökség Massauából márcz. 29-éről jelenti: Baidisserá tábornok 2 tiszttel és 140 fegyveressel körszemlélt tartott azokban a községekben, a hol viz található, valamint az ogule-cusai utakon. Aztán Gurán át visszatért Asmarába, miután az utközben talált súlyos sebesülteink közül többeket magával vitt. Az átkutatott egész területen vízhiány uralkodik. Prestinari őrnagy Adigratból márczius 25-éről jelenti, hogy a negus az összes rasz-okkal — a tigreiek kivételével — délre vonul vissza és Negasséebe érkezett, a Makalle felé vezető uton, Adigrattól 9 órai távolba. Prestinari megjegyzi még, hogy a negus táborában az a hír van elterjedve, hogy a visszavonulás az Olaszországgal kötött béke következménye. — Prestinari azonban azt hiszi, hogy a visszavonulás tulajdonképeni oka az élelmiszerek hiányában keresendő. Hír szerint a soaiak Karamat Asbiban és Agama egy részében razziát tartottak, azonban az ellenség lövésekkel fogadta őket. A negus e fölötti haragjában a visszavonulásánál kiadta a parancsot, hogy a helységeket gyujtsák fel. Salsa őrnagy márczius 26-áról azt írja Adigratból, hogy az előtte való estén odaérkezett. A negus visszavonulásáról szóló hír úgy látszik megfelel a valóságnak, azonban hitelesen még nincs megerősítve. Salsa hozzáteszi, hogy tekintettel a helyzetre és a körülményekre, ő (Salsa), midőn már a negus távol volt, levélben felkérte Ras Makonnet, hogy jelöljön ki egy helyet a találkozáshoz és hogy erre vonatkozó választ Adigratban várja. A soai táborból még mindég érkeznek vissza foglyok, a kiket az ellenség szabadon bocsátott. Nyugat felől jelentik, hogy a dervisek Tueruf mellett nagy tábort állítottak fel és több kutatástak.

